

Lederen af Frihedspartiet FPÖ, Herbert Kickl, til valgmode i Graz. I modsætning til tidligere er det nu lykkedes FPÖ at få fat i de unge. Foto: L. Foeger, Reuters/Scanpix

HØJRESKRED • »Remigration« og »Fæstning Østrig«. Det er slagord, der har givet Herbert Kickl og Frihedspartiet føringen inden det østrigske skæbnevalg.

Valgkamp ved Wiens porte

JESPER VIND

WIEN – Nye tider er på vej i Østrig, hvor den politiske vejrudsigt melder om kraftige vindstød fra højre. Især i Wiens forstæder og provinsbyerne oplever Frihedspartiet (FPÖ) – med 55-årige Herbert Kickl som kanslerkandidat – stigende opbakning. De står for første gang til at blive landets største ved parlamentsvalget på søndag, og i Østrig er der tradition for, at *Nummer Eins* får kanslerposten.

Men det er ikke det eneste nybrud i alpelandet. Opbakningen til det yderste højre har skiftet karakter i de senere år. Tidligere var kerne støtterne midaldrende eller gamle hvide mænd. Sådan er det ikke mere. Her viser skolevalgene, at det højre-nationale FPÖ er de unges favorit.

Også mange østrigske bøsser støtter højrepartiet. Ifølge en stor meningsmåling fra datingportalen Romeo, der bruges af homoseksuelle mænd, vil 29 procent stemme på FPÖ.

Desuden tiltrækker partiet stadig flere kvindelige vælgere, kan man læse i en wienerravis, der ligger fremme på mit hotel ved Stephansplatz. »Klicheerne om FPÖ-vælgere er forældede,« skriver *Die Presse*.

For to uger siden blev Centraleuropa oversvømmet af øsregn, men nu er valgkampen atter oppe i højeste gear, og jeg kører til provinsbyen Vösendorf for at møde Lisa Gubik – en af FPÖs unge fremtrædende kandidater.

Hun er 30 år og arbejder som studievært for FPÖ TV med over 200.000 abonnenter på YouTube. Under coronapandemien, hvor partiet kæmpede imod regeringens nedlukninger, gjorde hun sig bemærket med parolen »Vi er ikke covidioter«. Sidste år deltog hun i partiets kampagne imod muslimsk indvandring og lancerede sloganet »Kirkeklokker i stedet for et kalifat«.

Hun rejser i disse dage rundt i sin valgkreds i delstaten Niederösterreich og er nået til idylliske Vösendorf, hvor over 30 procent af vælgerne stemte på FPÖ ved EU-valget i juni. Lisa Gubik giver mig sit bud på succes hos nye vælgergrupper:

»Jeg har deltaget i skoledebatter, hvor unge fortæller om deres vrede over coronatiden. De led under, at de ikke længere kunne mødes med venner, ikke kunne gå normalt i skole, og de føler stadig konsekvenserne af regeringens indskrænkninger af friheden. Jeg mødte en dreng i sidste uge, som forklarede mig, at han ikke længere kan koncentrere sig i skolen. Isolationen, kedsomheden og for meget tid foran skærme har virkelig sat dybe spor hos de unge.«

Lisa Gubik fortæller også, at hun som ung kvinde føler sig usikker i dele af Østrig.

»Mange af os er bange for at gå ud på gaden om aftenen, især i visse indvandrer-kvarterer i Wien. Her er unge kvinder virkelig bange for at blive befamlet eller chikaneret. Kvinder betaler gang på gang om, at de bliver chikaneret. Der var også en hændelse i Traiskirchen, her i valgkredsen, hvor børn denne sommer blev befamlet og chikaneret af asylansøgere i et friluftsbad.«

Cirka 50 mennesker er mødt op ved byens slot fra 1600-tallet, hvor Gubiks FPÖ-stander står, og hvorfra der uddeles gratis pølser, øl og sodavand. Partiet fører valgkamp med krav om »remigration«, men hvem er det, som skal udvises?

»Remigration handler om de kriminelle asylansøgere og migranter, der ikke accepterer vores forfatning og vores værdier og vil udråbe et kalifat i Østrig. Over for dem kommunikerer vi klart: Vi vil ikke have jer her! Remigration handler ikke om integrerede indvandrere, som taler godt tysk, arbejder og betaler skat, og som virkelig er en værdifuld del af samfun-

det,« forklarer Gubik og tilføjer med et smil: »Mange af dem fortæller også, at de vil stemme på FPÖ.«

Få dage før søndagens valg fører Kickl og FPÖ i meningsmålingerne med et gennemsnit på 27,2 procent. Det kristendemokratiske ÖVP med kansler Karl Nehammer følger efter med 24,7 procent og derpå socialdemokratiske SPÖ med 20,6, liberale Neos med 9,8 og De Grønne med 8,4 procent. Endelig opstiller punkrokteren Marco Pogos (Ølpartiet) for første gang og er på nippet til at klare spærregrænsen på fire procent.

Det er indvandring, kriminalitet, inflation, krigen i Ukraine og septembers oversvømmelser, der er hovedtemaerne, men i hovedstaden har FPÖ også sat historien på dagsordenen. Det handler om det herrens år 1683, hvor den habsburgske kejserby Wien blev belejret af Kara Mustafa Pashas 150.000 osmaniske soldater, som var tæt på at bryde gennem byens porte og bolværker.

Det blev forhindret, da flere kristne lande med Polens kong Sobieski i spidsen ankom til Østrig med en undsætningshær og fordrev osmannerne. Sobieski kaldes derfor »Wiens befrielse«, men han har ingen statue i den ellers statuefyldte by. Da der i 2013 blev taget initiativ til det, stoppede den socialdemokratiske borgmester projektet, fordi en statue, der hylder osmannerne, kunne kræne byens voksende muslimske befolkning, som udgør godt 15 procent. Men nu har FPÖ genfremsat forslaget om en fremtrædende statue med »Wiens befrielse«, og partiet støttes af det borgerlige ÖVP.

Statuekravet fylder endnu kun lidt i debatten, men det matcher på symbolsk vis de store FPÖ-plakater, der hænger mange steder i Wiens gader med Herbert Kickls kontraste og teksten: »Fæstning Østrig – lukkede grænser og garantier for sikkerheden.«

Han rejser landet rundt og omtaler de andre partier som »enhedspartiet«, tordner imod yderligere indvandring og kræver mange flere hjemsendelser. Han raser imod »systemmedierne« og den kristendemokratiske-grønne regerings klimaloggivning og humanitære støtte til Ukraine. Kickl hylder i stedet den antiliberal ungarske leder Viktor Orbáns linje – både den autoritære indenrigspolitiske og den Putin-forstående udenrigspolitiske.

Kickl har stjålet billedet, idet alle retter deres opmærksomhed imod ham. Andreas Babler fra SPÖ erklærede forleden i en tv-duel med Kickl: »Jeg siger det til Dem her og nu, også som familiefar: De er en fare for vores land og vores demokrati. Vores bevægelse har været med til at genopbygge dette demokrati to gange, og vi vil beskytte det med al vores styrke.«

Lignende bekymring kommer fra De Grønnes vicekansler, Werner Kogler: »Kommer Kickl til magten, får vi et Orbán-stand.«

NAZIKØLLER

FPÖ blev dannet i 1956 med en tidligere SS-brigadeofficer, Anton Reinthaller, som formand. I starten var partiet tysknationalt, men siden blev det mere liberalt. Og så kom karismatiske Jörg Haider til som partiforstand i 1986, og han forvandlede FPÖ til et moderne højrepopulistisk parti, der kunne bruge massemedierne til sin fordel.

Da Haider i 2000 lavede en regeringskoalition med ÖVP, blev Østrig dog udsat for EUs omfattende sanktioner. Årsagen var, at han sympatiserede med SS-veteraner og havde udtalt, at »de i Det tredje Rige havde haft en ordentlig beskæftigelsespolitik.«

Især i ungdomspartiet dukker der jævnligt skandalesager op. I 2023 lavede det en video med slet skjulte fascistiske hentydninger, blandt andet en scene, hvor der tales om fremtiden, og partiets unge står på Heldenplatz i Wien og ser på »Hitlerbalkonen«. Det var herfra, den østrigskfødte Fører i 1938 proklamerede landets Anschluss til Nazityskland. Efter en klage

måtte ungdomspartiet slette videoen fra sine SoMe-kanaler.

I FPÖ er der mange, der føler, at modstandere og medier ofte fordrejer den slags og bruger »nazikøllen« imod partiet. Et andet eksempel er den 45-årige parlamentskandidat Michael Oberlechner fra Wien, som den venstreliberale avis *Falter* har skrevet om. Det drejer sig om en »ungdomssynd« i 2005, hvor han på en våd partiudflugt til Salzburg – ifølge en protokol fra ungdomspartiet – skulle have sunget Horst Wessel-sangen »Die Fahne hoch« (nazipartiets forbudte hymne).

Det betød, at lederen af Wiens israeltiske samfund, Ariel Muzicant, betegnedes Oberlechner som »kældernazist«. FPÖ-eren afviser dog sanganklagen som »fuldstændigt nonsens« og har erklæret, at han »som praktiserende kristen absolut intet har at gøre med nationalsocialismen«.

I Wien møder jeg ham ved et vælgermøde i forlystelsesparken Prater, hvor partiet fejrer »Oktoberfest« med slageren »Anton aus Tirok i højtalerne. Efter den traditionsrige aftapning af øl fra trætønden – »O'zapft is!« – taler jeg med Oberlechner om, hvorfor FPÖ står til at blive størst på søndag. Han opremsede mærkesager som kampen imod ukontrolleret indvandring og bandekriminalitet, prisstigninger og »de unødige EU-sanktioner imod Rusland, der har betydet, at mange østrigske middelklassefamilier næsten har stået på randen af økonomisk ruin«.

Jeg forhører mig også om FPÖs kamp imod wokeismen og De Grønne.

»Folk har langt vigtigere bekymringer end den slags nonsens, som De Grønne finder på. Jeg ved ikke, om de mener, at der er 97 eller 322 køn, men jeg har aldrig oplevet noget andet end to køn! De Grønne er en lille eliteboble,« siger han og tilføjer:

»De lever i deres elfenbenstårn, hvor de sandsynligvis klarer sig økonomisk ganske godt. Men de rigtige problemer, som folk står med, ignoreres fuldstændig af De Grønne, der kun giver folk problemer med konstante prisstigninger og CO₂-skatter. Desværre sidder De Grønne i regeringen, men ikke meget længere.«

PERMANENT KAMPAGNE

Men hvis FPÖ bliver landets største parti på søndag, kan de ikke regne med at stille med den næste kansler. Det fortæller den førende østrigske politolog Peter Filzmaier, som jeg får lyst til at tale med efter en tur i Praters berømte parisershjul, og han sætter gerne valget i fugleperspektiv.

»Den eneste mulige regeringspartner for FPÖ er ÖVP, hvor der er op til 80 procent indholdsmæssig overensstemmelse i valgprogrammerne. Kickls problem er dog, at ÖVP har mulighed for en to- eller trepartikoalition med SPÖ og eventuelt de liberale Neos eller De Grønne som tredje partner,« siger Filzmaier, der er professor ved universiteterne i Graz og Krems.

»Kansler Nehammer afviser som ÖVP-leder et samarbejde med Kickl, så FPÖ-lederen har derfor kun en chance, hvis ÖVP udskifter sin partileder. Og hvis FPÖ, trods en førsteplads ikke kommer i regering, vil de simpelthen fortsætte valgkampen som en permanent kampagne,« siger Filzmaier, som desuden forklarer, hvorfor valgkampen virker så meget mere hadfyldt end tidligere:

»Vi har oplevet pandemi, klimakrise, inflation og Ruslands angrebskrig mod Ukraine, som også har skabt mangel på naturgas. Det har alt sammen forstærket både de politiske modsætninger, generationskonflikten, uddannelseskøften og forskellene mellem by og land. Næsten alle eksisterende konfliktlinjer i samfundet er blevet skærpet markant.«

OPGØR • Ideologiernes tid er ikke forbi. Nu står kampen mellem tradition og modernitet.

Farvel til fremskridtet

ANNA LIBAK

KOMMENTAR

INDEN FOR INTERNATIONAL POLITIK er det mainstream at mene, at i modsætning til under Den Kolde Krig er Vestens fjender nu om dage ideologisk helt forskellige.

Kina, Rusland, Iran og Nordkorea er måske nok fælles om at se Vestens svækkelse som en forudsætning for deres egen opstigning, men herudover ser de verden på hver sin måde, hedder det sig.

Putin inkarnerer den kristenortodoks nationalkonservatisme. Xi Jinping er konfuciansk udgave af marxismen. Ayatollah Khamenei radikal shiaislamisme. Mens Nordkoreas Kim Jong-Un har fundet på kimjongilismen. Deres alliance bygger angiveligt på, at min fjendes fjende er min ven. Eller med Shakespeares ord: »I elendigheden får man mærkelige sengekammerater.«

Men så forskellige, de umiddelbart kan synes, har de faktisk de senere år fundet fælles ideologisk fodslag, hvis man ser nærmere efter. I hvert fald hvis man forstår ideologi som et sammenhængende sæt af ideer om verdens indretning. De positionerer sig nemlig i højere og højere grad som traditionelister i opposition til den vestlige modernitet.

Så hvad går det ud på?

Ja, ifølge Mark Sedgwick – den britiske professor og forfatter til bogen *Traditionalism – The Radical Project for Restoring Sacred Order* – er traditionelister af den opfattelse, at der eksisterer en hellig oprindelig orden hinsides religion, der bestemmer – eller burde bestemme – hvordan samfundet skal struktureres.

Op ser man på Kina, Rusland, Iran og Nordkorea, kan ingen være tvivl om, at den orden er patriarkalsk. Man kunne måske tro, at det forholdt sig anderledes med Kina, hvor det kommunistiske parti plejede at prædike ligestilling mellem mænd og kvinder. Men sådan er det ikke længere. I stedet lader præsident Xi Jinping forstå, at kvinder og mænd har forskellige roller og opgaver i samfundet.

Efter mange år med etbarnspolitik mangler Kina børn. Og på den Alkinesiske Føderation for Kvinders kongres sidste år talte Xi ifølge Human Rights Watch »om kvinders ansvar for at videreføre den kinesiske nations dyder« og for »at skabe gode familietraditioner«. Formentlig af samme årsag skal seksuelle minoriteter heller ikke prøve på at føre sig frem: Mødesteder lukkes, parader aflyses, og datingapps holder op med at virke.

Den patriarkalsk styrede familie er blevet idealet, også som model for hele samfundet: I toppen er lederen, der elsker som en far af sine børn, som skylder ham alt, eftersom han inkarnerer nationen. Hvis der overhovedet afholdes valg i disse lande, tjener valget primært til at bekræfte kærligheden til den siddende hersker og de mænd, han gerne ser valgt.

Groft tegnet op modstilles to samfundsvisioner: Hvor Vesten hylder kvinden, hylder Østen manden. Hvor Vesten hylder heterogenitet, hylder Østen homogenitet. Hvor Vesten hylder individet, hylder Østen kollektivet. Hvor Vesten hylder rettigheder, hylder Østen pligter. Hvor Vesten hylder heteraki – et fint ord for netværk – hylder Østen hierarki. Og hvor Vesten hylder fremtiden – eller i hvert fald plejede at gøre det – hylder Østen fortiden.

For i sagens natur er traditionelister af den overbevisning, at tingene var bedre i gamle dage, før verden gik af lave. Hvornår gamle dage præcis var, kan de dog have forskellige meninger om, men sikkert er det, at de fire lande har fyldt mere internationalt: Rusland kan drømme om Sovjetunionen, Kina om kejserrigerne, Iran om Perserriket under Kyros den Store og Nordkorea om dengang, landet ikke var halveret og isoleret.

EN STOR FORTID forhindrer dem dog ikke i at have faste forventninger til fremtiden. Tværtimod. De synes overbevist om, at retfærdigheden vil ske fyldest i deres levetid. Putin og Xi genganger utværligt, at en ny multipolar verdensorden er undervejs, hvor Vesten vil få meget lidt at skulle have sagt.

Her afslører deres marxistisk-leninistiske børnelærdom sig: De kan ikke slippe den historiske determinisme, der lover et opgør med de herskende klasser, når proletariatet får nok af at blive udbyttest.

Den analyse har de overført til den globale niveau, hvor de hævder, at Vesten repræsenterer de herskende klasser – Putin kalder Vesten for Den Gyldne Milliard, som udbytter resten af verden gennem det finansielle system og dollaren som reservevaluta.

Interessant nok er historisk determinisme heller ikke fremmed for den shialeder som ayatollah Khamenei. Han kalder det Gud.

»Ifølge det guddommelige forsyn er Amerika dømt til at forsvinde fra den globale magtscene,« lovede han således i en af sine taler.

I Vesten er vi altså dømt til undergang. Men det kan de selv være. Som børn af moderniteten gider vi ikke det pjat.